

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ., бр. 52/02.07.2019 г.

Рецензент: проф. д-р Виолета Кирилова Атанасова

Кандидат: гл.ас. д-р Светлана Ганева Николаева

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

Светлана Ганева Николаева е родена през 1958 г. Средното си образование получава през 1977 г. в Техникума по електротехника в гр. Русе. През 1981 г. завършва специалност *Начална училищна педагогика* в СУ „Св. Климент Охридски“ – филиал Благоевград. През 2009 г. придобива ОНС „доктор“ по научната специалност 05.07.02. *История на педагогиката и българското образование* с докторска дисертация на тема „Допълнителното професионално образование в България от 1878 до 1944 година“.

Професионалната реализация на Светлана Николаева започва през 1981 г. като учител в СОУ „Васил Левски“, гр. Ветово, Русенска област. От 1984 г. е назначена на работа като асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, а през 1991 г. е повишена в академична длъжност „главен асистент“, какъвто е и до днес. Представената документация не съдържа информация за съдържанието на преподавателската заетост на гл.ас.д-р Светлана Николаева. Тя е участник в 10 проекта, 30 конференции и 11 семинари. Член е на Съюза на българските учени.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е обезпечен с 557 учебни часа, от които 45 ч. лекции и 467 ч. упражнения. Предвижда се воденето на лекции и упражнения по избираемата дисциплина *Преходът към*

училищен живот в историята на педагогическите теории и упражнения по *История на педагогиката* и *История на българското образование*, както и по други дисциплини от професионално направление 1.3. *Педагогика на обучението по ...*

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Гл.ас. д-р С. Николаева кандидатства за обявения конкурс със списък от публикации (общо 34), в който са посочени 1 монография; 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“; 12 статии, 3 от които в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science Core Collection и Scopus), 6 на чужд език; 1 учебник (в съавторство). Представената продукция на кандидата отговаря на спецификата на професионалното направление и научната специалност на конкурса и е в съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ според ППЗРАСБ.

От списъка с публикации няма да бъде рецензиран учебникът, тъй като е в съавторство, за което не е представена декларация за дялово участие на кандидата. Освен това учебниците влизат в раздел Е на минималните национални изисквания, който не е задължителен за заемане на академичната длъжност „доцент“. Основните публикации, които заслужават внимание и следва да бъдат анализирани са следните:

1. Монографията „Земеделското образование в България (1878 - 1944)“ е с обем 175 страници и се състои от постановка на изследването, три глави, заключение, източници и литература. Монографията представя резултатите от научно изследване на проблема, което включва проучване

на нормативната база, теоретични концепции и идеи за земеделското образование, европейския опит в земеделското образование, както и всички аспекти на реализацията на земеделското образование в България през разглеждания период - образователни форми на земеделското образование и видове земеделски училища; учебно съдържание – учебни планове, учебници и учебна литература; методически указания за земеделската практика; организация на образователния процес; обхват на учащите се - брой ученици в различните видове и степени училища; извънучилищна дейност на учителите от земеделските училища; материално, финансово и кадрово осигуряване и управление на земеделските училища. Положителен момент е поставянето на българското земеделско образование в европейски контекст, както и на основата на традициите от възрожденската епоха.

В монографията са представени и са обяснени факти, които досега не са били обект на научно търсене. Изследването е основано върху архивни материали, нормативни документи и литературни източници, което дава възможност на автора да разкрие различни аспекти на този широкообхватен проблем и да изясни основните характеристики на земеделското образование през разглеждания период. Източниците на изследването са общо 119, от които 11 архивни фондове от шест архива, 27 публикувани документи и 81 литературни източници.

2. Монографията „Допълнителното занаятчийско образование в България (1878 - 1944)“ е с обем 231 страници и аналогична концепция и структура. Тя е основана върху защитен дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Източниците на изследването са общо 89 - 12 архивни фондове от осем архива, 20 публикувани документи и 57 литературни източници.

Тези трудове са резултат от продължителна изследователска работа, която намира отражение и в други публикации на кандидата – студия № 1

и статии № 2, 3, 4, 7 и 12. Те не съвпадат напълно в структурно и съдържателно отношение с части от двете монографии, а разширяват изследваното поле и хвърлят мост към актуални педагогически проблеми, чиито решения в миналото гл.ас.д-р Светлана Николаева представя като положителен педагогически опит – напр. „Социално подпомагане на учениците от професионалните училища в България – исторически опит“, „Практики във финансовото осигуряване на професионалното образование в периода 1878-1944 година“, „Продължаващото професионално обучение на заетите със земеделска дейност в България – исторически опит“.

В някои от изследванията си гл.ас.д-р Светлана Николаева поставя акцент върху актуални проблеми на българското професионално образование, но не пропуска да представи и решенията им в миналото - статии № 6, 8, 9, 10 и 11.

Внимание заслужава и статията „Отражение на образователната политика на министър Стоян Омарчевски върху професионалното образование в България“, в която гл.ас.д-р Светлана Николаева представя мотивите, законодателните инициативи и действията на министър Омарчевски за развитието на професионалното образование в България. Статията се отличава със задълбоченост и аналитичност и ясна авторова позиция по разглеждания научен проблем.

Научните изследвания на гл.ас.д-р Светлана Николаева са насочени към слабо проучвани педагогически проблеми, които са актуални и днес. Те се отличават с аналитичност, задълбоченост, аргументираност и стремеж към изчерпателност. Авторът познава отлично изворите и литературните източници по темите на изследванията си и достатъчно пълноценно информационно обосновава тезите си.

Трудовете на гл.ас.д-р Светлана Николаева са цитирани в 4 монографии, една от които от чуждестранен автор, и в 1 колективен том.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

- Проведено е мащабно и всеобхватно изследване на земеделското образование в България през периода 1878 – 1944 г. – научен проблем, който до този момент не е застъпен в историкопедагогическата литература – в монография № 1;
- За първи път е проведено и представено цялостно и задълбочено изследване на допълнителното занаятчийско образование в България през периода 1878 – 1944 г. – в монография № 2;
- Проследено е развитието на нормативната уредба на земеделското образование и на допълнителното занаятчийско образование в България през периода 1878 – 1944 г. - в монографии № 1 и № 2, статия № 1;
- Проучен е европейският опит относно развитието, структурата и съдържанието на земеделското образование и на допълнителното занаятчийско образование през периода 1878 – 1944 г. - в монографии № 1 и № 2;
- Изведени и систематизирани са водещите идеи за развитие на земеделското образование и на допълнителното занаятчийско образование в България през периода 1878 – 1944 г. - в монографии № 1 и № 2, студия № 1, статии № 1 и 5;
- Установени са основните параметри на практическата реализация на земеделското образование и на допълнителното занаятчийско образование в България през периода 1878 – 1944 г. - в монографии № 1 и № 2, студия № 1, статии № 2, 3, 7, 10, 12.

Представената в конкурса научна продукция е резултат от собствени проучвания на кандидата и приносите са негови.

IV. *Критични бележки и препоръки*

- Научните трудове, с които кандидатът участва в конкурса, са ограничени само в полето на историята на българското образование, и то в областта на историята на професионалното образование. От една страна, този изследователски фокус показва траен интерес към посочената проблематика, но от друга - стеснява обхвата на научната продукция на гл.ас.д-р Светлана Николаева. С това е свързана и препоръката ми – бъдещите научни изследвания на кандидата да се насочат към други изследователски полета, включително и по история на педагогиката.
- Литературният обзор в монографиите, студията и в статии № 3 и 12 е повърхностен – представени са само имената на изследователите в съответните научни полета, без да се посочват заглавията на техните публикации и предмета на изследванията им.
- На места в научните трудове са изложени факти без позоваване на техните източници – в монография № 1 - с.80-82, 100-102, 163-165; в монография № 2 – с. 122-125, 135-137, 164-166; в статия № 2 - с.848, 849-850.

V. *Заключение*

Приложената справка за съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ води до извода, че кандидатът в конкурса изпълнява минималните национални изисквания за заемане на тази академична длъжност. След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на основните идеи в тях и отчитане на научните приноси, давам своята положителна оценка за научно-изследователската и преподавателската

дейност на кандидата и препоръчвам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на Факултета по педагогика при ЮЗУ “Неофит Рилски” гл.ас. д-р Светлана Ганева Николаева да бъде избрана за “доцент” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (История на педагогиката и българското образование).

Дата: 20.10.2019 г.

Рецензент:

(проф.д-р Виолета Атанасова)

South-West University “Neofit Rilski”

REVIEWS

of the submitted papers for participation in the competition for the academic position ASSOCIATE PROFESSOR , announced by the South-West University “Neofit Rilski” in SG, issue. 52 / 02.07.2019.

Reviewer: Prof. PhD. Violeta Kirilova Atanasova

Candidate: Head Assist. PhD. Svetlana Ganeva Nikolaeva

I. Brief CV of the applicant

Svetlana Ganeva Nikolaeva was born in 1958. She received her high school education in 1977 at the Technical School in Ruse. Kliment In 1981 he graduated with a major in Elementary School Pedagogy at Sofia University “St. Kliment Ohridski ”- Blagoevgrad Branch. In 2009, he acquired the Ph.D. in science major 05.07.02. History of pedagogy and Bulgarian education with a doctoral dissertation on the topic "The Additional Vocational Education in Bulgaria from 1878 to 1944".

The professional realization of Svetlana Nikolaeva started in 1981 as a teacher at the Vasil Levski Secondary School, Vetovo, Ruse District. Since 1984 she has

been employed as an assistant at SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad, and in 1991 she was promoted to the academic position of "head assistant", as she is today. The submitted documentation does not contain information about the content of teaching employment of Assoc. Prof. Dr. Svetlana Nikolaeva. She is a participant in 10 projects, 30 conferences and 11 seminars. She is a member of the Union of Bulgarian Scientists.

The competition for the occupation of the academic position "Associate Professor" is secured with 557 academic hours, of which 45 hours are lectures and 467 hours are exercises. The lectures and exercises in the elective discipline "Transition to School Life in the History of Pedagogical Theories" are planned as well as exercises in History of Pedagogy and History of Bulgarian Education, as well as in other disciplines in the professional field 1.3. Pedagogy of training in...

II. Characteristics of the candidate's scientific and applied production

Head Assist. Dr. S. Nikolaeva applied for the announced competition with a list of publications (34 in total), which indicated 1 monograph; 1 published book on the basis of a dissertation thesis; 12 articles, 3 of which are in refereed and indexed in world-famous scientific information databases (Web of Science Core Collection and Scopus), 6 are in foreign language; 1 textbook (co-authored). The submitted production of the applicant corresponds to the specifics of the professional direction and scientific specialty of the competition and is in

accordance with the scientific-metric indicators for occupation of the academic position of "Associate Professor" according to the RILDASB.

The indicated textbook will not be reviewed since it is co-authored and no applicant's equity statement has been submitted. In addition, the textbooks are included in Section E of the Minimum National Requirements and they are not compulsory for the academic post of Associate Professor. The main publications that deserve attention and should be analyzed are the following:

1. The monograph "Agricultural Education in Bulgaria (1878 - 1944)" has a volume of 175 pages and consists of a statement of the study, three chapters, a conclusion, sources and literature. The monograph presents the results of a scientific study of the problem, which includes a study of the regulatory framework, theoretical concepts and ideas about agricultural education, the European experience in agricultural education, as well as all aspects of the implementation of agricultural education in Bulgaria during the period under review - educational forms of agricultural education and types of agricultural schools; curriculum content - syllabuses, textbooks and educational literature; methodological guidelines for agricultural practice; organization of the educational process; range of students - number of students in different types and grades of schools; out-of-school activities of agricultural school teachers; material, financial and staffing provision; management of agricultural schools. A

positive moment is the placement of Bulgarian agricultural education in the European context, as well as on the basis of the traditions of the Vazrajane era.

The monograph presents and explains facts that have not hitherto been the subject of scientific inquiry. The research is based on archival materials, normative documents and literary sources, which enables the author to reveal various aspects of this wide-ranging problem and to clarify the basic characteristics of agricultural education during the period under review. The sources of the survey are a total of 119, of which 11 archival holdings from six archives, 27 published documents and 81 literature sources.

2. The monograph "Additional Craft Education in Bulgaria (1878 - 1944)" has a volume of 231 pages and a similar concept and structure. It is based on a thesis for the doctorate degree. The sources of the study are a total of 89 - 12 archival holdings from eight archives, 20 published documents and 57 literature sources.

These works are the result of long-term research work, which is also reflected in other publications of the applicant - Studies No 1 and Articles No 2, 3, 4, 7 and 12. They do not completely coincide in structural and substantive terms with parts of the two monographs. They widen the field of study and bridge the current pedagogical problems. whose solutions in the past PhD Svetlana Nikolaeva represents as a positive pedagogical experience, - e.g. "Social Assistance to Students from Vocational Schools in Bulgaria - Historical Experience", "Practices in the Financial Provision of Vocational Education in

the Period 1878-1944", "Continuing Vocational Training of Agricultural Employees in Bulgaria - Historical Experience".

In some of her studies, Head Assistant PhD. Svetlana Nikolaeva puts emphasis on current problems of Bulgarian vocational education, but does not fail to present their solutions in the past - Articles No. 6, 8, 9, 10 and 11.

The article "Reflection of Minister Stoyan Omarchevski's Educational Policy on Vocational Education in Bulgaria" is worthy of attention. In this article PhD. Svetlana Nikolaeva presents the motives, legislative initiatives and actions of Minister Omarchevski for the development of vocational education in Bulgaria. The article is distinguished by its thoroughness and analytical character and clear author's position on the scientific problem under consideration.

The scientific researches of Svetlana Nikolaeva are directed to poorly researched pedagogical problems, which are still relevant today. They are distinguished by their analytical, thoroughness, reasoning and striving for completeness. The author is well acquainted with documentary and literary sources on the topics of her research and thoroughly informs her reasons.

The works of Head Assistant Svetlana Nikolaeva are cited in four monographs, one by a foreign author, and in one collective volume.

III. Major contributions to the applicant's scientific, applied and teaching activities

- A large-scale and comprehensive survey of agricultural education in Bulgaria in the period 1878 - 1944 was carried out - a scientific problem that has not hitherto been addressed in the historical and pedagogical literature - in monograph # 1;
- For the first time a comprehensive and in-depth study of the additional craft education in Bulgaria during the period 1878 - 1944 was conducted and presented - in monograph № 2;
- The development of the regulation of agricultural education and of additional craft education in Bulgaria during the period 1878 - 1944 was monitored - in monographs № 1 and № 2, article № 1;
- The European experience on the development, structure and content of agricultural education and additional craft education during the period 1878 - 1944 was studied - in monographs Nos. 1 and 2;
- The leading ideas for the development of agricultural education and the additional craft education in Bulgaria during the period 1878 - 1944 were presented and systematized - in monographs № 1 and № 2, studies № 1, articles № 1 and 5;

- The basic parameters of the practical realization of the agricultural education and the additional craft education in Bulgaria during the period 1878 - 1944 were established - in monographs № 1 and № 2, studies № 1, articles № 2, 3, 7, 10, 12.

The scientific production presented in the competition is the result of the applicant's own research and her contributions.

IV. Critical notes and recommendations

- The scientific works with which the applicant participates in the competition are limited only in the field of the history of Bulgarian education and in the field of the history of vocational education. On the one hand, this research focus shows a lasting interest in the mentioned problems, but on the other - it narrows the scope of scientific production of Head Assistant Svetlana Nikolaeva. This is related to my recommendation - the applicant's future research should be directed to other fields of research, including the history of pedagogy.

The literature review in the monographs, studies and articles 3 and 12 is superficial - only the names of the researchers in the relevant scientific fields are presented, without indicating the titles of their publications and the subject of their research.

- Some paragraphs in the scientific works contain facts without references to their sources - in monograph № 1 - p.80-82, 100-102, 163-165; in monograph № 2 - pp. 122-125, 135-137, 164-166; in Article No. 2 - p.848, 849-850.

V. Conclusion

The attached certificate in accordance with the scientometric indicators for occupying the academic position of "Associate Professor" leads to the conclusion that the candidate in the competition fulfills the minimum national requirements for occupying this academic position. After studying the materials and scientific works presented in the competition, analyzing the main ideas in them and taking into account the scientific contributions, I give my positive assessment of the candidate's research and teaching activity and recommend to the Scientific Jury to propose to the Faculty of Pedagogy Council at South-West University "Neofit Rilski" Head Assistant PhD. Svetlana Ganeva Nikolaeva to be selected as "Associate Professor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy (History of Pedagogy and Bulgarian Education).

Date: 10/20/2019

Member of the Jury

Prof. PhD. Violeta Kirilova Atanasova